

Az ipari termelés adatai szerint az Európai Unióban novemberben folytatódott a növekedési ütem lassulása. A hazai növekedés nemzetközi összehasonlításban kiemelkedően gyors, az Európai Unió 25 tagállama közül, Lengyelország után a második legjelentősebb volt. Novemberben nőtt a magyar ipar belföldi értékesítése is, az első tizenegy hónap átlagában azonban a növekedés teljes egészében az exportértékesítés bővüléséből adódott. Az építőiparban is folytatódott az élénk növekedés, elsősorban az útépitések következtében.

A kiskereskedelmi forgalom volumene novemberben kevésbé nőtt az egy évvel azelőttihez képest, mint októberben. A lassuló növekedés elsősorban az élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes üzletek forgalmát jellemezte. Ugyancsak lassult a kiskereskedelmi ágazatba nem tartozó gépjármű-kereskedelmi eladások növekedési üteme.

A folyó fizetési mérleg hiánya a III. negyedévben nagyobb mértékben nőtt az egy évvel korábbihoz képest, mint az első két negyedévben. Az itt elszámolt áruforgalom deficitje mind a III. negyedévben, mind az első kilenc hónapban együttesen kisebb, a szolgáltatások és a jövedelmek hiánya nagyobb volt, mint egy évvel azelőtt. Január-októberben az export volumene valamivel gyorsabban nőtt, mint a behozatalé, és az ütemkülönbség, a cserearányok csekély romlása ellenére, folyó euróban is megmutatkozott. Jelentősen nőtt az államháztartás hiánya is.

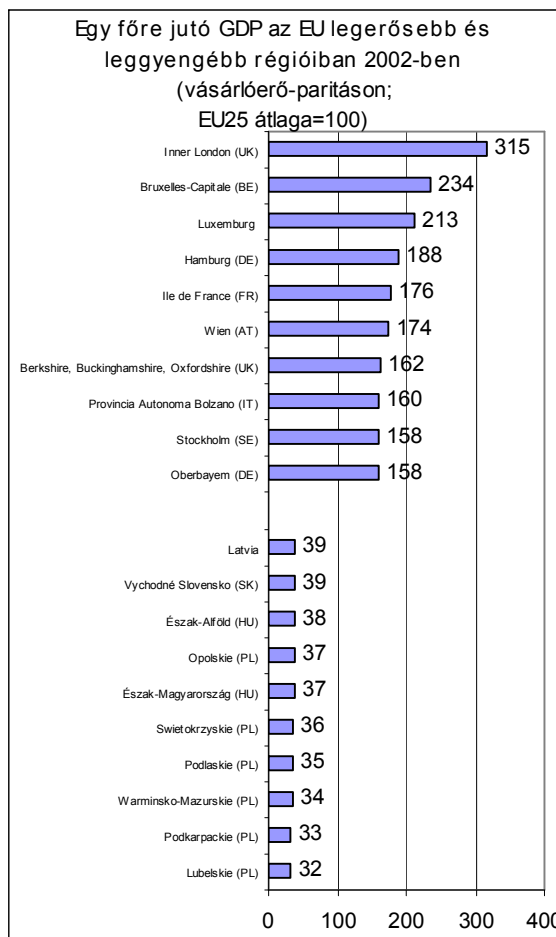
Az utóbbi hónapokban a foglalkoztatottak száma csökkent az egy évvel korábbihoz képest, a munkanélkülieké nőtt. A fogyasztói árak éves emelkedése meghaladta az előző évit, a decemberi elmaradt attól. A reálkereset némileg mérséklődött.

Az egy főre jutó bruttó nemzeti termék az EU régióiban

2002-ben az Európai Unió 254 NUTS 2-es szintű régiójában a GDP vásárlóerő-paritáson mérve az EU átlag 32%-a (Lubelskie, Lengyelország) és 312%-a (Belső-London, Egyesült Királyság) között mozgott. A vezető régiók között Belső Londont Brüsszel (Belgium), illetve Luxemburg követte, 234, illetve 213%-kal.

Összesen 37 régió haladta meg az EU átlag 125%-át, melyek közül 7 volt az Egyesült Királyságban, 6-6 Németországban, illetve Olaszországban, 4-4 Hollandiában illetve Ausztriában, 2-2 Belgiumban illetve Finnországban; míg a Cseh Köztársaság, Spanyolország, Franciaország, Írország, Svédország és Luxemburg 1-1 régióval képviseltette magát. Az újonnan csatlakozó tagországok közül egyedül Prága régiója (Cseh Köztársaság) haladta meg a 125%-os értéket (153%). A magyar régiók közül a legjobb helyezést Közép-Magyarország (89%) érte el, amelyet Nyugat-Dunántúl követett (61%).

A régiók egynegyede teljesített az EU átlag 75%-a alatt. Az öt leggyengébb régió mindegyike lengyel volt. Az 59 régió közül, amely nem érte el az EU átlag háromnegyedét 16 lengyel, 7 cseh, 6-6 magyar illetve német, 5 görög, 4-4 olasz illetve portugál, 3 szlovák, 2-2 spanyol, illetve 1-1 belga, egyesült királyságbeli, észt, lett, litván és máltai volt.

Ipar

Az ipari termelés 2004 novemberében 10,6%-kal nőtt az előző év azonos időszakához viszonyítva. A termelés volumene az év első tizenegy hónapjában 8,7%-kal magasabb volt, mint az előző év azonos időszakában. Az előző hónaphoz képest az ipari termelési index novemberben 0,2%-kal emelkedett. 2004 első tizenegy hónapjában az ipari export 16,7%-kal, novemberben 13,1%-kal nőtt az előző év azonos időszakához viszonyítva. Az ipar január–novemberi belföldi értékesítése az előző év azonos időszakához viszonyítva 0,2%-kal csökkent.

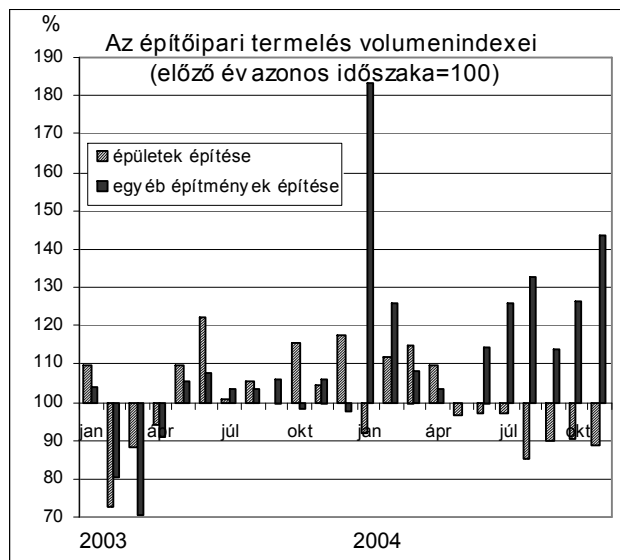
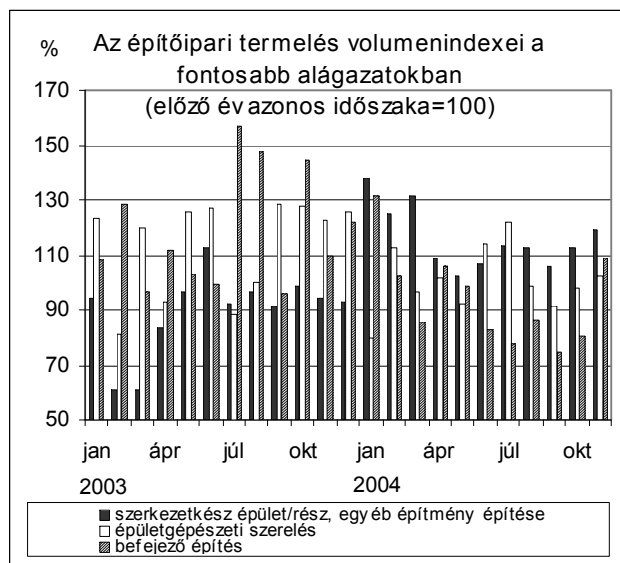
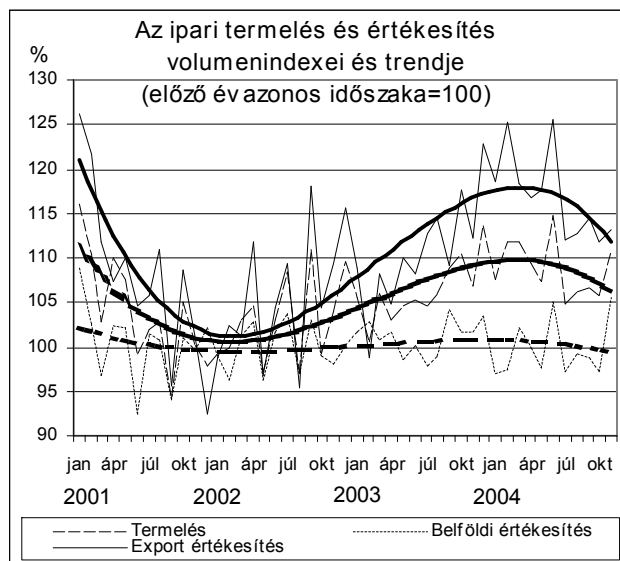
2004 novemberében a feldolgozóipari ágazatok összes új megrendelése mérsékelten, 7%-kal nőtt. 2003 azonos időszakához viszonyítva az új exportrendelések 7,7, az új belföldi megrendelések 4%-kal emelkedtek. Az összes rendelésállomány 13,1%-kal haladta meg a tavalyi bázis szintjét.

Az előző év azonos időszakához képest az ipari termelés 2004 első tizenegy hónapjában Magyarország minden régiójában nőtt. A legnagyobb mértékű volumennövekedés az észak-magyarországi (14,1%), valamint a közép-dunántúli régióban figyelhető meg (13,3%).

Építőipar

Az építőipari termelés volumene 2004 novemberében 12,3%-kal nőtt 2003 novemberéhez képest. Az év első tizenegy hónapjában a termelés 7%-kal emelkedett 2003 azonos időszakához viszonyítva. Szезonálisan és munkanaptényezővel kiigazítva a termelés novemberben 1,9%-kal volt magasabb az előző havinál.

A legnagyobb építőipari alágazat, a szerkezetkész épületek és egyéb építmények építése novemberben 19%-kal emelkedett, az első tizenegy hónapban összesen 13,4%-kal volt magasabb az előző évi alacsony bázisnál. Az alágazat termelésének emelkedését továbbra is a gyorsforgalmi úthálózat fejlesztése okozza. Az épületgépészeti szerelés novemberben 2,3%-kal, évkezdetétől számítva kismértékben, 0,8%-kal haladta meg a 2003 azonos időszakáét. A befejező építés novemberben 9,2%-kal bővült, az év elejétől számítva 8,8%-kal lett kisebb. Az épületek építésének volumene novemberben 11,2%-kal, az év első tizenegy hónapjában 3,8%-kal csökkent. Az egyéb építmények építése ezzel szemben novemberben 43,8, évkezdetétől 22,6%-kal emelkedett, elsősorban a közlekedésfejlesztési beruházásoknak köszönhetően.

Külkereskedelem

2004. január–novemberben dinamikusan nőtt a külkereskedelmi forgalom: az export volumene 17, az importé 16%-kal bővült a megelőző év azonos időszakához képest. A volumennövekedés mértéke az első félévben 20% körül alakult mindkét irányban, majd a második félévben lassult, de így is jelentős, 10%-ot meghaladó mértékű maradt. A külkereskedelmi mérleg hiánya a 2004. január–novemberi időszakban 1023 milliárd forint volt. Az Európai Unió országaival folytatott kereskedelem hiánya mintegy 260 milliárd forinttal mérséklődött, az unión kívüli országok esetében a deficit (990 milliárd forint) mintegy 330 milliárd forinttal nőtt az egy évvel korábbihoz képest.

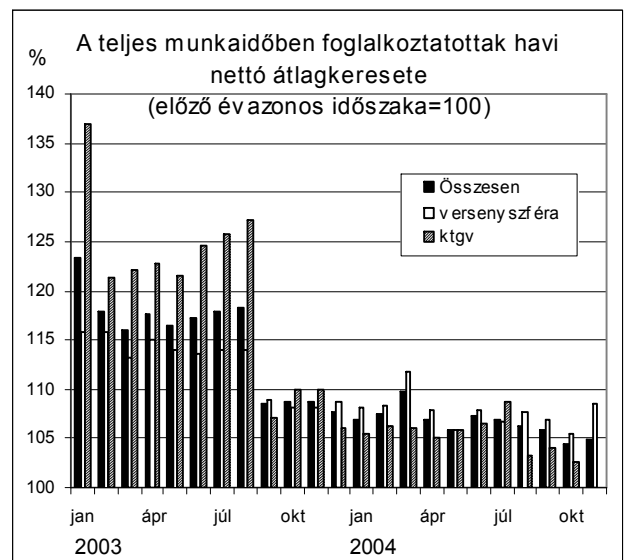
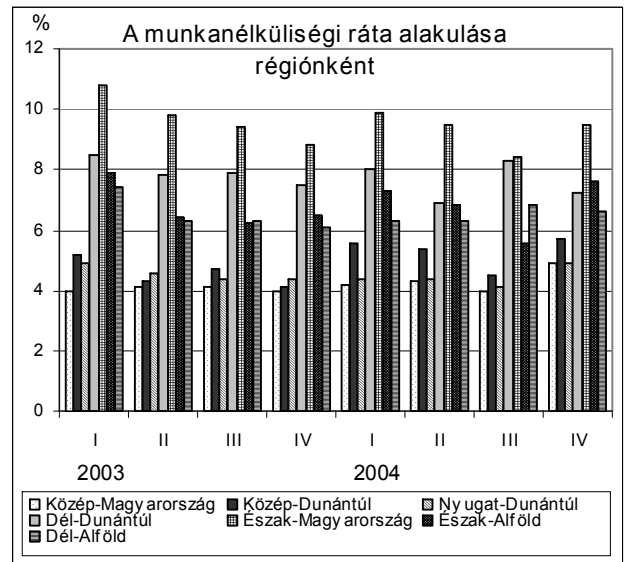
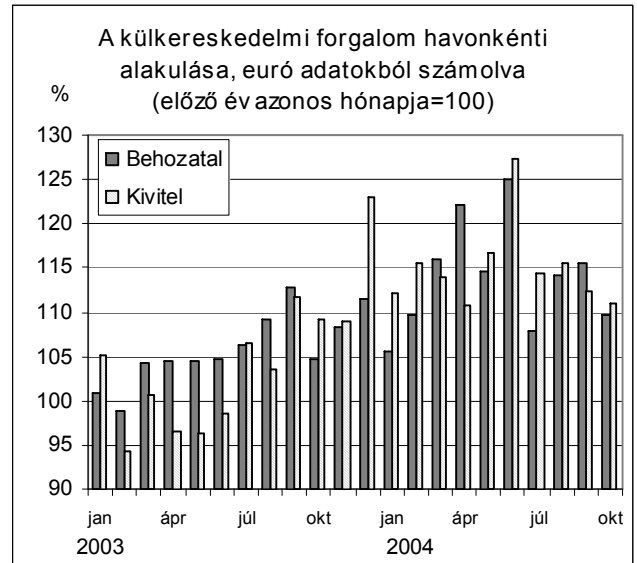
Foglalkoztatottság-munkanélküliség

2004. október–decemberi időszakban nőtt a munkanélküliek száma 2003 ugyanezen időszakához képest. A foglalkoztatottak száma 3 millió 909 ezer fő, a munkanélküliek száma 263 ezer fő, a munkanélküliségi ráta 6,3% volt.

2004-ben a 15–64 éves népességbe tartozók 60,5%-a volt aktívan jelen a munkaerőpiacon, ami 9,5 százalékponttal alacsonyabb, mint az EU15 előző évi átlaga. Jelentősebben csökkent a foglalkoztatottak létszáma a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat nemzetgazdasági ágban és a feldolgozóiparban, az utóbbin belül különösen markánsan a fokozottan versenyhátrányba kerülő textiláru, bőrt termék, lábbeli gyártása ágazatban. Létszámnövekedés jellemezte az építőipar, a pénzügyi tevékenység, a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás és az ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatás nemzetgazdasági ágakat. 2004-ben a munkanélküliségi ráta 6,1%-ra nőtt. A legnagyobb mértékben a fiatalok munkanélküliségi rátája nőtt, döntően azért, mert egyre kevésbé zökkenőmentes az iskolából a munka világába történő átmenet. A régiók közötti munkaerő-piaci különbségek egyelőre nem mérséklődnek, 2004-ben a 15–64 évesek foglalkoztatási rátája a legjobb helyzetben levő Közép-Magyarország régióban 12,5%-pontosan magasabb volt, mint a sereghajtó, észak-alföldi régióé. A munkanélküliségi ráta esetében a különbség 5,1%-pontos (4,6% a központi régióban és 9,7% Észak-Magyarországon).

Létszám-kereset

A legalább 5 fős vállalkozásoknál és a költségvetési intézményeknél alkalmazásban állók száma a nemzetgazdaságban átlagosan 2 millió 792 ezer volt 2004. január–novemberben, ami 0,8%-os

növekedés az előző év azonos időszakához képest. A bruttó nominális átlagkereset 7,3%-kal, a nettó átlagkereset 6,4%-kal haladta meg az egy évvel korábbit, a reálkereset (a fogyasztóiár-index 6,9%-os növekedése mellett) 0,5%-kal csökkent.

A teljes munkaidőben alkalmazásban állók bruttó átlagkeresete 2004. január–novemberben 143 500 Ft volt, a versenyszférában dolgozók átlagosan 136 600 Ft-ot, a költségvetési szervezeteknél alkalmazásban állók 160 200 Ft-ot kerestek.

A legmagasabb átlagkeresetű gazdasági ágazat a pénzügyi tevékenység volt (308 200 Ft), míg a legalacsonyabb átlagkeresetűek, a textil-, textilár-, illetve a bőrtermék-, lábbeligyártásban dolgozók átlagkeresete alig haladta meg a nemzetgazdasági átlag felét.

Árak

2004. decemberben a *fogyasztói* árak összességükben nem változtak az előző hónaphoz viszonyítva, 2003. decemberhez viszonyítva pedig 5,5%-kal növekedtek. Az elmúlt évben, 2004-ben, átlagosan 6,8%-kal voltak magasabbak az árak, mint 2003-ban. 2004. decemberben az „alapdrágulás” (maginfláció) 2003. decemberhez viszonyítva 5% volt.

Az *ipar* belföldi értékesítésének árszintje 2004. novemberben az előző hónapinál 0,1%-kal volt alacsonyabb. A 12 havi összehasonlítás az előző hónapokban mérténél kisebb, 7,6%-os áremelkedést mutat.

A *mezőgazdasági* termékek termelői árszintje 2004. novemberben 12,9%-kal alacsonyabb volt, mint egy évvel korábban.

Turizmus

2004 első tizenegy hónapjában a kereskedelmi szálláshelyek külföldi vendég-forgalma megélt. A vizsgált időszakban a belföldi vendég-forgalom kismértékben mérséklődött. A kereskedelmi szálláshelyeken megfordult több mint 3 millió belföldi vendég 7,6 millió vendégéjszakát töltött el. A vendégek száma 2, a vendégéjszakák száma 4%-kal alacsonyabb volt az egy évvel azelőttinél.

November végéig a szállodák átlagosan 48%-os szobakihasználtsággal működtek, ami az előző év azonos időszakánál 3%ponttal magasabb volt. Ebben az időszakban a kereskedelmi szálláshelyek több mint 175 milliárd forint bevételt realizáltak, ami folyó áron 13%-kal volt több, mint 2003 hasonló időszakában.

Publikáció esetén kérjük, hogy elemzésünkre az alábbiak szerint hivatkozzon:

MKIK GVI: Gazdasági Havi Tájékoztató, 2005 / január, Budapest

